

U s n e s e n í

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní JUDr. Zuzanou Šnejdrovou, Ph.D., ve věci žalobce **M. Ch.**, bytem T 203, zastoupeného Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému **Krajskému úřadu Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, **o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 9. 2014, č. j. KUOK 86695/2014, ve věci přestupku,**

t a k t o :

I. Žaloba se o d m í t á .

II. Žádný z účastníků n e m á p r á v o na náhradu nákladů řízení.

III. Žalobci se po právní moci tohoto usnesení v r a c í z účtu Krajského soudu v Ostravě zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000 Kč.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou doručenou soudu dne 10. 3. 2015 domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu Zábřeh (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 28. 7. 2014, č. j. 2013/2228/DO-MUZH-33, pro opožděnost. Rozhodnutím správního orgánu I. stupně byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“), jehož se dopustil porušením § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu tím, že dne 7. 10. 2013 v 18:00 hodin v Zábřehu na silnici I. třídy č. 44, u čerpací stanice Slovnaft, ve směru jízdy od obce Šumperk na Mohelnici, překročil stanovenou rychlost jízdy v obci (50 km/h), neboť řídil motorové vozidlo tov. zn. Škoda Octavia, RZ X, rychlostí 71 km/h, kdy i při zvážení možné odchylky měřícího zařízení ± 3 km/h mu byla jako nejnižší skutečná rychlost naměřena hodnota 68 km/h. Za tento přestupek mu byla uložena pokuta ve výši 2.000 Kč, a dále povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1.000 Kč.

Žalobce v žalobě uvádí, že žalobou napadené rozhodnutí mu bylo doručeno dne 25. 2. 2015. Dřívější doručení rozhodnutí fikcí na adresu pro doručování zmocněnce žalobce není ve věci relevantní, jelikož zmocněnec žalobce, P. K., LL.M., požádal podáním ze dne 31. 12. 2013 (odpor), jakož i samostatným podáním ze dne 19. 5. 2014 (příloha žaloby) o doručování písemností na elektronickou adresu o.@z..eu, což žalovaný neučinil a rozhodnutí na uvedenou elektronickou adresu ani nevypravil. Přitom z průběhu řízení správního orgánu I. stupně vyplývá, že žalobce zpravidla přijetí zpráv potvrdil.

Dále žalobce namítá, že žalovaný nesprávně posoudil včasnost podaného odvolání. Rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo zmocněnci žalobce nejprve zasláno na jím zvolenou elektronickou adresu, a poté co žalobce přijetí písemnosti nepotvrdil, bylo doručeno fikcí dne 9. 8. 2014 na adresu pro doručování. Zmocněnec žalobce podal odvolání elektronicky bez zaručeného elektronického podpisu v pondělí dne 25. 8. 2014, a toto podání potvrdil elektronicky se zaručeným elektronickým podpisem v pondělí dne 1. 9. 2014. Žalobce zastává názor, že žalovaný chybně vyhodnotil včasnost podaného odvolání v důsledku opomenutí aplikace ustanovení § 40 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř.“). Závěrem žalobce doplňuje, že žalovaný nerozporuje doručení žádného z těchto podání.

Žalovaný požaduje zamítnutí žaloby. Uvádí, že sám žalobce potvrzuje, že odvolání bylo podáno v elektronické podobě patnáctý den od jeho doručení v souladu s ustanovením § 40 odst. 1 písm. c) s. ř. bez zaručeného elektronického podpisu. Takovéto podání je vůči správnímu orgánu účinné pouze za splnění podmínek stanovených ustanovením § 37 odst. 4 s. ř., tedy že je toto podání do 5 dnů potvrzeno zaručeným elektronickým podpisem. Tato podmínka však nebyla splněna, neboť „podání“ – odvolání bylo doplněno až sedmý den. Dle žalovaného nelze užít pravidlo počítání času dle § 40 odst. 1 písm. c) s. ř. pro doplnění elektronického podání zaručeným elektronickým podpisem, neboť toto se vztahuje na provedení určitého úkonu v řízení vázaného na lhůtu. Lze mít za to, že doplnění podání zaručeným elektronickým podpisem není samo o sobě úkonem, ale jen součástí úkonu.

S ohledem na skutečnost, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno dne 29. 9. 2014 a žaloba byla podána teprve dne 10. 3. 2015, zabýval se soud nejprve otázkou její včasnosti. Posuzování včasnosti žalobce bezpochyby předvídal, neboť sám v žalobě bez bližší konkretizace uvedl, že žaloba je včasná, neboť mu rozhodnutí žalovaného bylo doručeno teprve dne 25. 2. 2015.

Ze správního spisu soud zjistil, že správní orgán I. stupně dne 19. 12. 2013 vydal příkaz, kterým uznal žalobce vinným ze spáchání shora specifikovaného přestupku a uložil mu povinnost zaplatit pokutu. Dne 6. 1. 2014 byla správnímu orgánu I. stupně doručena podepsaná plná moc ze dne 30. 12. 2013, z jejíhož obsahu vyplývá, že žalobce zmocňuje P. K. k zastupování ve správním řízení ve věci podezření ze spáchání přestupku sp. zn. DO./299/2013/, s tím, že plná moc je udělena pro zastupování „*v plném rozsahu, ve všech stupních řízení, tedy*

u správního orgánu prvního stupně, odvolacího správního orgánu i řízení před správním soudem, včetně doručování písemností ve všech stupních řízení.“ Dne 7. 1. 2014 byl doručen správnímu orgánu I. stupně odpor, podaný za žalobce P. K., jakožto zmocněncem a současně požádal o doručování na adresu o.@z.eu.

Dne 29. 1. 2014 bylo správním orgánem I. stupně v řízení po podání odporu vydáno rozhodnutí č. j. 2013/2228/DO-MUZB-15, jímž byl žalobce opět shledán vinným z přestupku a byla mu uložena pokuta. Rozhodnutí doručoval správní orgán I. stupně poštou jednak žalobci samotnému, který jej převzal dne 6. 2. 2014, a dále P. K. na adresu na adresu o.@z.eu. Zmocněnec žalobce přijetí písemnosti potvrdil. Dne 19. 2. 2014 bylo správnímu orgánu I. stupně doručeno blanketní odvolání žalobce. Dne 24. 2. 2014 vyzval správní orgán I. stupně zmocněnce usnesením k doplnění odvolání a učinil tak na e-mailovou adresu o.@z.eu. Zmocněnec žalobce přijetí písemnosti nepotvrdil, proto správní orgán I. stupně doručoval zásilku na adresu trvalého bydliště zmocněnce, (Č. A. 601/23, P. 6), kterou sám uvedl na obálce, v níž podával odvolání proti rozhodnutí. Doručovatelka sdělila, že na uvedené adrese sídlí městský úřad a adresát na něm nemá schránku, avšak v místě byla zanechána dne 19. 3. 2014 výzva a zásilka byla uložena na poště. Zmocněnec si zásilku nevyzvedl, proto byla vrácena správnímu orgánu I. stupně a k doručení došlo fikcí. Žalovaný rozhodnutí správního orgánu I. stupně rozhodnutím ze dne 15. 4. 2014 zrušil a věc mu vrátil k novému projednání. Rozhodnutí doručoval jak žalobci samotnému, tak jeho zmocněnci na adresu trvalého pobytu. Dne 28. 7. 2014 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí č. j. 2013/2228/DO-MUZB-33, jímž byl žalobce opět shledán vinným z přestupku a byla mu uložena pokuta. Rozhodnutí bylo zmocněnci žalobce doručeno na e-mailovou adresu dne 28. 7. 2014, zmocněnec její převzetí nepotvrdil, následně tak byla zásilka odeslána na jeho doručovací adresu dle centrální evidence obyvatel (P. 1, M. 1428/11). Dne 26. 8. 2014 podal žalobce blanketní odvolání, a to z adresy k.@nechcipokutu.cz. bez elektronického podpisu. Dne 1. 9. 2014 bylo správnímu orgánu I. stupně doručeno odvolání z adresy p.@k..me podepsané uznávaným elektronickým podpisem.

Žalovaný v odvolacím řízení ověřoval, zda zmocněnec žalobce nemá datovou schránku, a dále opatřil výpis z informačního systému evidence obyvatel ohledně bydliště zmocněnce žalobce. Následně vydal dne 29. 9. 2014 žalobou napadené rozhodnutí č. j. KUOK 86695/2014, v jehož závěru uvedl, zjevně předjímaje procesní námitky žalobce: *„Závěrem odvolací správní orgán uvádí, že zmocněnci obviněného budou písemnosti doručovány pouze na adresu pro doručování, jelikož systém spisové služby neumožňuje zadat emailovou adresu s diakritikou.“* Žalovaný odeslal rozhodnutí zmocněnci žalobce P. K. na adresu M. 1482/11, P. 1, kde byla poštovní doručovatelkou zanechána výzva k vyzvednutí uložené zásilky dne 3. 10. 2014. Dne 18. 10. 2014 vyznačil žalovaný právní moc rozhodnutí dnem 14. 10. 2014.

Dne 25. 2. 2015 byly kopie správního spisu včetně rozhodnutí žalovaného předány Ing. M. J., který vystupoval jako nový obecný zmocněnec žalobce na základě plné moci ze dne 6. 2. 2015.

Jako prioritní způsob doručování písemností stanoví § 19 odst. 1 s. ř. doručování prostřednictvím datové schránky. Mezi účastníky není sporu o tom, že zmocněnec žalobce v době probíhajícího řízení před správními orgány zřízenou

datovou schránku neměl, ty proto neměly povinnost doručovat rozhodnutí tímto způsobem.

Dále § 20 odst. 1 s. ř. stanoví posloupnost při doručování písemností fyzickým osobám tak, že *„Fyzické osobě se písemnost doručuje na adresu pro doručování (§ 19 odst. 3), na adresu evidovanou v informačním systému evidence obyvatel, na kterou jí mají být doručovány písemnosti, na adresu jejího trvalého pobytu, ve věcech podnikání do místa podnikání,”*

Podle § 19 odst. 3 s. ř. nevylučuje-li to zákon nebo povaha věci, na požádání účastníka řízení správní orgán doručuje na adresu pro doručování nebo elektronickou adresu, kterou mu účastník řízení sdělí, zejména může-li to přispět k urychlení řízení.

Podle citovaných ustanovení se tedy fyzické osobě písemnost doručuje, v případě, že nemá zřízenou datovou schránku, na adresu pro doručování podle § 19 odst. 3 s. ř., a poté na adresu evidovanou v informačním systému evidence obyvatel, na kterou jí mají být doručovány písemnosti, popř. na adresu trvalého pobytu. V § 23 odst. 1 s. ř. pak zákon stanoví, že se písemnost uloží, nebyl-li v případě doručování podle § 20 s. ř. adresát zastižen a písemnost nebylo možno doručit ani jiným způsobem přípustným podle tohoto ustanovení.

Mezi účastníky není sporu o tom, že zmocněnec žalobce požádal v průběhu správního řízení před správním orgánem I. stupně o doručování na e-mailovou adresu o.@z..eu, která tedy byla adresou dle § 19 odst. 3 s. ř.

Povinnost správních orgánů doručovat na elektronickou adresu označenou účastníkem dle § 19 odst. 3 s. ř., je však dle již konstantní judikatury prolomena v případech, kdy z objektivních a přetrvávajících, tj. nikoli nahodilých či dočasných technických důvodů není takový způsob doručování, s ohledem na technické vybavení správního orgánu, možný.

V posuzované věci lze žalovanému vytknout, že nevedl správní spis způsobem, z něhož by byly jasně zřetelné (technické) důvody, pro něž se nepodařilo písemnost odeslat, nýbrž se jen v rozhodnutí omezil na konstatování, že na elektronickou adresu o.@z..eu rozhodnutí neodeslal, *„jelikož systém spisové služby neumožňuje zadat emailovou adresu s diakritikou“*.

Za stěžejní rozhodnutí týkající se uvedené problematiky považuje krajský soud rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2015, č. j. 8 As 55/2015 – 26, který byl publikován pod č. 3284/2015 Sb., tj. jedná se o rozhodnutí, s nímž vyslovilo souhlas plénium Nejvyššího správního soudu. Zmíněným rozsudkem zamítl Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele, zastoupeného týmž advokátem jako ve věci nyní projednávané, který se rovněž dovolával povinnosti správních orgánů doručovat jeho obecnému zmocněnci v přestupkovém řízení na e-mailovou adresu s diakritikou, a to s následující argumentací: *„Nejvyšší správní soud si je vědom skutečnosti, že doménová jména či emailové adresy díky tzv. systému IDN*

(Internationalized Domain Names) již mohou obsahovat znaky národních abeced, přičemž dochází k rozšiřování využití takových znaků v emailových adresách (srov. např. Sondy do nitra internetu 195. IDN – domény s diakritikou. Veřejná správa č. 10/2010, str. 24). Na druhou stranu ovšem nelze vyjít z toho, že by využití diakritických znamének již bylo zcela standardní součástí všech domén a běžnou součástí adres užívaných pro elektronickou komunikaci (srov. např. vyjádření správce domény cz CZ.NIC na <http://háčkyčárky.cz>). Jestliže tedy žalovaný nemohl odeslat žalobou napadené rozhodnutí na stěžovatelem označenou elektronickou adresu, nestalo se tak v projednávané věci v důsledku jednorázového pochybení některého z jeho zaměstnanců či technické závady, ale v důsledku systémového problému technického charakteru. Nelze ostatně nevyjádřit podiv nad tím, že elektronickou adresu obsahující diakritická znaménka zvolila právě osoba vystupující v řízení před správními orgány jako zástupce účastníků, u níž se předpokládá, že jí budou doručovány písemnosti ze strany různých správních orgánů, jejichž úroveň technické vybavenosti a dostupnost moderních technologií či programů může být často zcela odlišná.

Přestože právní úprava doručování podle správního řádu je konstruována na prioritě doručování na adresu zvolenou účastníkem (jeho zástupcem), nemůže volba doručovací adresy v elektronické podobě představovat jediný přípustný prostředek doručení určité písemnosti účastníkům (jejich zástupcům). Zvláště pokud je dána objektivní technická překážka, která není jednorázová či snadno odstranitelná, bylo by v rozporu se smyslem § 19 odst. 4 správního řádu, který má přispívat k urychlení řízení, formálně opět na povinnosti doručovat výhradně elektronicky.“

Nejvyšší správní soud tedy jednoznačně vysvětlil, že nelze klást k tíži správnímu orgánu, pokud zmocněnec účastníka požaduje doručování způsobem, který je pro správní orgán nemožný, tj. technicky neproveditelný. V rozsudku ze dne 15. 9. 2015, č. j. 8 As 57/2015-46 (v němž šlo rovněž o doručování na adresu ... a osobu zmocněnce P. K.) naopak Nejvyšší správní soud zdůraznil zodpovědnost účastníka řízení za zvolený způsob komunikace se správním orgánem a zvýšené riziko, které na sebe bere účastník, jenž požádal o doručování na emailovou adresu na doméně využívající systému IDN, v podobě nekompatibility elektronické podatelny správních orgánů se systémem IDN.

Skutečnost, že právě žalovaný byl jedním z mnoha správních orgánů, které v roce 2014 nebyly schopny odesílat elektronickou poštu na e-mailové adresy obsahující diakritiku, považuje soud za vlastní úřední notorietu, neboť tato skutečnost byla prokázána v řízeních, vedených zdejším soudem pod sp. zn. 60 A 11/2014 a 60 A 1/2015, a to sdělením odboru informačních technologií žalovaného. Dále se obdobnými případy zabýval zdejší soud i v rozsudcích ze dne 10. 9. 2015, č. j. 59 A 1/2014-36 a ze dne 22. 10. 2015, č. j. 59 A 8/2014-25 (dostupné na www.nssoud.cz). Ve všech uvedených věcech vystupoval jako zástupce žalobců Mgr. Topol.

Dále krajský soud k řešené otázce doplňuje, že postup zmocněnce žalobce se jeví jako zjevně účelový a představuje tak zneužití práva. V rozsudku ze dne 31. 3.

2016, č. j. 4 As 269/2015-37, jímž Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost žalobce proti rozsudku zdejšího soudu ze dne 22. 10. 2015, č. j. 59 A 8/2014-25, soud uvádí: „Osoba P. K. je správním orgánům a Nejvyššímu správnímu soudu známa, neboť jde o osobu, která v řadě přestupkových řízení vystupuje jako zmocněnec osob viněných z dopravních přestupků. Tento zmocněnec, stejně jako další podobní zmocněnci (K. S., R. K.), volí zjevně účelovou procesní strategii, když si nechávají doručovat písemnosti na exotické zahraniční adresy – např. Santa Cruz de Tenerife – přičemž na těchto adresách jsou často neznámí, tudíž se tam nedaří doručovat; případně si nechávají doručovat na adresu trvalého pobytu na ohlašovně, nebo žádají doručování na emailové adresy v souladu s ustanovením § 19 odst. 3 správního řádu, avšak převzetí doručované písemnosti nepotvrdí zprávou podepsanou jejich uznávaným elektronickým podpisem, čímž doručení zmaří. Není rovněž výjimkou, že písemnosti doručují ze vzdáleného zahraničí – srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 As 26/2015. Tento procesní postup volí vždy za účelem prodloužení přestupkového řízení a dosažení uplynutí jednorroční prekluzivní lhůty podle § 20 zákona o přestupcích, případně se pokoušejí o umělé vytvoření procesního problému, kterým zpochybňují průběh celého správního řízení. Dalším rozpoznávacím znakem těchto zmocněnců je to, že jejich „klienty“ v navazujících soudních řízeních zastupuje vždy jeden konkrétní advokát.“

Jelikož v posuzované věci vystupoval jako obecný zmocněnec právě P. K., který požádal o doručování písemností na e-mailovou adresu obsahující diakritiku, a to navíc ve tvaru, kombinující slova „obecný“ (krátce) a „zástupce“ (dlouze), což nemůže mít jiný účel, než právě zkomplikování doručování (viz shodně Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 1. 2016, č. j. 1 As 104/2015-27), a který měl dále v době správního řízení adresu trvalého pobytu na ohlašovně a na adrese pro doručování evidovanou v informačním systému evidence obyvatel si zásilky nepřebírá, přičemž k vlastní otázce naplnění znaků skutkové podstaty přestupku v přestupkovém řízení ničeho nenamítal, má krajský soud jednoznačně za to, že zmocněnci žalobce nešlo o řádné hájení příslušných procesních práv žalobce, nýbrž o vznik procesních zmatků a obstrukcí za účelem prodloužení sporu a dosažení uplynutí jednoleté prekluzivní lhůty dle § 20 zákona o přestupcích. Nadto krajský soud pro úplnost dodává, že ačkoli správní orgán I. stupně na adresu o.@z.eu písemnosti doručoval, zmocněnec žalobce převzetí písemnosti opakovaně nepotvrdil, což jen potvrzuje výše učiněný závěr soudu o jediném smyslu jednání zmocněnce žalobce, a sice vytvoření procesních zmatků a obstrukcí.

Krajský soud proto v souladu s citovaným rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2015, č. j. 8 As 55/2015 – 26 uvádí, že při existenci popsané technické překážky bylo možné, aby žalovaný i přes žádost o doručování na elektronickou adresu doručoval, jakoby zmocněnec žalobce o doručení na elektronickou adresu nepožádal.

Žalovaný poté zcela v souladu se zákonem stanovenou hierarchií doručovacích adres dle § 20 odst. 1 s. ř. doručoval zmocněnci žalobce své rozhodnutí poštou na adresu evidovanou v informačním systému evidence obyvatel, na kterou jí mají být doručovány písemnosti, což byla v případě P. K. v době od 26. 4. 2014 adresa M. 1482/11, P. 1. Jelikož nebyl adresát v době doručování zastižen, byla v souladu s §

23 odst. 1 s. ř. písemnost dne 3. 10. 2014 uložena v provozovně provozovatele poštovních služeb dle § 23 odst. 3 písm. b) s. ř. a zmocněnec žalobce byl vyzván k jejímu vyzvednutí. Zmocněnec žalobce si ve stanovené úložní době 10 dnů písemnost nevyzvedl, proto se dle § 24 odst. 1 s. ř. považuje za doručenou posledním dnem této lhůty, tj. 14. 10. 2014.

Právní účinky doručení napadeného rozhodnutí tedy nastaly dne 14. 10. 2014. Žaloba byla podána 10. 3. 2015, tedy po marném uplynutí dvouměsíční lhůty stanovené v § 72 odst. 1 s. ř. s., proto ji krajský soud dle § 46 odst. 1 písm. b) s.ř.s. odmítl pro opožděnost.

O nákladech řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 3 věta první s. ř. s., dle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.

Žalobce zaplatil soudní poplatek z žaloby ve výši 3.000 Kč na příslušný bankovní účet Krajského soudu v Ostravě, proto rozhodl soud výrokem III. dle § 10 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, o vrácení zaplaceného soudního poplatku, neboť jej zaplatil ten, kdo k tomu nebyl povinen, když jeho žaloba byla odmítnuta. Soudní poplatek bude žalobci vrácen po právní moci tohoto usnesení. Právní moci nabude usnesení ve smyslu § 54 odst. 5 a § 55 odst. 5 s. ř. s. okamžikem doručení účastníkům řízení.

P o u č e n í :

Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Olomouci dne 28. dubna 2016

Za správnost vyhotovení:
Markéta Chrudinová

JUDr. Zuzana Šnejdrová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně